

SMART

Kennsluleiðbeiningar

Efnisyfirlit

Til kennara	3	Nu spiser vi	17
Almennt um námsefnið	3	Hvad får vi fra husdyrene?	17
Námsumhverfi	3	Vil du ha' noget at spise?	18
Náms- og kennsluaðferðir	3	Spis sundt	18
Hlustun	4	Min madpakke	19
Munnlegur þáttur	4	Mad i andre lande	19
Lestur	4	Isen, pizzaen og hamburgerens	
Ritun	4	historie	20
Orðaforði	4	Skolen	22
Endurtekning	5	I skolen	22
Myndefni	5	I klasseværelset	23
Námsmat	5	Hvad lærer man i skolen?	24
Grunnbækur	5	Mit skoleskema	24
SMART	6	Hjælp det roder	25
Lesbók	6	Den første skoledag	25
Söngvar	6	Spil	25
Rím og þulur	6	Byen	26
Myndasögur	6	Velkommen til byen	26
Vinnubók	6	Min drømmeby	26
Fyrirmæli	7	Følelser	28
Leikir og spil	7	Hvad føler du?	28
Dyrenes verden	8	Hvad gør dig	28
Kæledyr	8	Tænk på en person	29
Mit kæledyr	9	Fritidsinteresser	30
Hundred mus med haler på	10	Hvad kan du li?	30
Tallene	11	Cykling	30
Søndag morgen	11	Klatring	30
Min morfar og hunden/En kat		Mine fritidsinteresser	31
i vaskemaskinen	12	Kæmpeklippen	31
Hvem stjal fru Fionas hund?	12	Vi elsker sjov og ballade	32
Dyr i Danmarks natur	13	Idoler	33
Farlige dyr	14	Hvad er idoler?	33
Slanger i mørket	14	At have idoler?	33
Fisken	15	Rigtige sørøvere	34
De danske bogstaver	15	Skatteøen	34
Aben	15	Find skatten	34
Nyheder	16		

Til kennara

Almennt um námsefnið

Mikilvægt er að nemendur fái í upphafi góða kynningu á uppbyggingu námsefnisins og dönskunáminu. Kynna þarf námsefnið, kennslugögn og þær vinnuaðferðir sem stuðst verður við.

Námsefnið samanstendur af textum og verkefnum sem þjálfa hlustun, tal, lesskilning og ritun. Auk þess er í efninu lögð sérstök áhersla á að efla markvisst orðaforða nemenda. Í námsefninu er mikill fjöldi fjölbreyttra verkefna. Ekki er hægt að ætla öllum nemendum að vinna öll verkefni. Kennari þarf að meta hvort hann lætur nemendur vinna með allt efnið eða velur úr textum og verkefnum. Það ræðst m.a. af getu og þörfum hvers nemanda og skipulagningu námsins.

Í efninu er lögð áhersla á fjölbreyttar vinnuaðferðir. Gengið er út frá að nemendur venjist því að vinna jafnt í hópum, þörum eða einstaklingslega allt eftir eðli verkefnisins. Mörg verkefni fylgja hverjum kafla og þannig er hægt að koma til móts við þarfir hvers og eins.

Við samningu efnisins var unnið út frá Aðalnámskrá grunnskóla.

Námsumhverfi

Mikilvægt er að skapa ákveðin skilyrði í námsumhverfinu til að auðvelda börnum að læra tungumálið og skiptir miklu máli að námsumhverfið sé öruggt og hvetjandi. Kennslustofan á að bera vott um að verið sé að vinna með danskt mál og menningu. Mikilvægt er að kennslustofan sé lifandi vettvangur, þar sem myndir og veggspjöld, sem tengjast viðfangsefninu prýða veggina ásamt verkefnum nemenda.

Nauðsynlegt er að hafa orðaforðann, sem fengist er við hverju sinni, sjáanlegan og áberandi í skólastofunni. Skrifa t.d. orð dagsins á töfluna eða á spjöld sem hengd eru upp.

Öguð samskipti og jákvætt andrúmsloft skiptir miklu máli í byrjendakennslunni. Af ytri skilyrðum má nefna reglufestu, endurtekingar, stuðning, hvatningu og hrós sem hjálpar til við að skapa öryggi.

Náms- og kennsluaðferðir

Í dönskunáminu líkt og í öðru námi er mikilvægt að nemendur finni fyrir öryggi í kennslustundunum og að þeir þori að tjá sig og taka virkan þátt í því sem fram fer. Nemendur læra nýtt tungumál með því að prófa sig áfram og því þurfa nemendur að fá tækifæri til að beita málinu á mismunandi hátt og við mismunandi aðstæður. Nemendur þurfa að hlusta á málið, tala það, lesa og skrifa. Í námsefninu er gert ráð fyrir að unnið sé með alla færniþætti og þeir fléttaðir saman. Þannig á námið og kennslan að endurspeglar eðlilega notkun málsins. Þess ber að gæta að kennslan einkennist ekki um of af einhliða færniþjálfun, heldur miði að því að gefa nemendum tækifæri til að nota málið sem tæki til tjáskipta.

Hlustun

Nemendur þurfa að heyra tungumálið. Því meira sem þeir hlusta á erlenda málið, því betri tilfinningu fá þeir fyrir því. Auk þess að nota hlustunarefnið sem fylgir námsefninu ætti kennarinn að nota dönsku sem mest til samskipta. Einnig er mikilvægt að nota látbragð og myndrænt efni til að auka skilning.

Munnlegur þáttur

Nemendur þurfa að fá tækifæri til að prófa sig áfram með því að tala dönsku. Mikilvægt er að hvetja þá til að nota dönskuna eins og mikið og þeir geta og kennari þarf að leggja sig fram um að skapa aðstæður sem gera það mögulegt. Kennari getur með góðu fordæmi hvatt nemendur til að tjá sig á dönsku og þannig aukið færni þeirra í tungumálinu hratt og örugglega. Það er eðlilegt að gera villur og kennari ætti ekki að ganga hart fram í að leiðrétta þær. Það er mikilvægt að draga fram kunnáttuna en ekki að einblína á það sem er ábótavant.

Lestur

Þar sem um byrjendanámsefni er að ræða eru lestextar námsefnisins almennt stuttir en lengjast þegar líða tekur á. Myndefni í námsefninu styður við textana og auðveldar skilning. Með textum fylgja lesskilningsverkefni í verkefnabók þar sem gert er ráð fyrir að nemendur beiti mismunandi lestraraðferðum (yfirlits-, leitar-, nákvæmnislestur).

Ritun

Í ritunarverkefnum er nemendum ætlað að vinna með orðaforðann úr lestextum og hlustun. Í byrjendanámsefninu eru ritunarverkefni stutt og einföld. Gert er ráð fyrir að nemendur geti skrifað stök orð, t.d. orðalista, setningar og örstutta texta með orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við.

Orðaforði

Í námsefninu er lögð áhersla á markvissa vinnu með orðaforða. Í upphafi dönskunámsins er mikilvægt að nemendur verði meðvitaðir um hvernig þeir auka orðaforða sinn. Talið er árangursríkast að orðaforðinn sé þjálfaður í samhengi við færniþættina. Sýnt hefur verið fram á að orð lærast betur í merkingarlegu samhengi en ein og sér. Þess vegna er heppilegt að láta nemendur vinna t.d. með orðakort, orðtengslanet eða flokka skyld orð saman.

Orðaforðaverkefni í námsefninu eru mörg og fjölbreytt. Einnig fylgja kennsluleiðbeiningum ýmis spil og leikir sem eiga að þjálfa enn betur og auka orðaforðann.

Endurtekning

Mikilvægt er að endurtaka á mismunandi hátt í hverri kennslustund þau atriði sem kennari vill leggja sérstaka áherslu á og rifja þau upp sem unnið hefur verið með. Ekki er hægt að ætlast til að nemendur tileinki sér allan orðaforðann sem kemur fyrir í efninu. Mikilvægt er að kennari geri grunnorðaforðann, sem fengist er við hverju sinni, sjáanlegan og áberandi í skólastofunni.

Myndefni

Myndefni er hentugt til tungumálakennslu þar sem flestir nemendur átta sig á myndefni og eiga auðvelt með að setja sig inn í aðstæður tengdar því. Í námsefninu er lögð mikil áhersla á myndefni sem ætlað er að styðja við textana, auðvelda lesturinn og um leið að auka fjölbreytni í kennsluáferðum. Markmið með myndefni getur verið að:

- Útskýra innihald texta og styðja við orðaforðatilkun.
- Virkja bakgrunnsþekkingu nemenda.
- Hvetja, virkja og vekja áhuga nemenda.
- Þjálfra munnlega og skriflega færni.

Hugmyndir að notkun myndefnis má finna á vef: http://vefir.nams.is/taenk/taenk_klb_1.pdf

Námsmat

Mikilvægt er að námsmat sé fjölbreytt og taki mið af þeim verkefnum sem nemendur hafa fengist við í náminu. Námsmat á að endurspegla leiðir, innihald og verkefni sem unnið hefur verið með. Árangur er æskilegt að meta með sjálfsmati, jafningjamati og símati á verkefnum sem unnin eru á kennslutímanum. Í námsmati þarf að taka mið af þeim fjórum færniþáttum sem fram koma í markmiðum. Auk þess er mat á orðaforða hluti af námsmati í öllum færniþáttum. Óvirkur orðaforði, þ.e. orðaforði til að skilja, er metinn í lestri og hlustun en virkur orðaforði, þ.e. orðaforði til að beita, í ritun og tali.

Grunnbækur

Bókunum er skipt í tvennt þ.e. Start og Smart. Þetta er gert með það í huga að byrjendánámsefnið virki ekki of yfirgripsmikið fyrir nemendur. Einnig mætti hugsa sér að einhverjir kennarar vildu byrja að kenna dönsku í 6. bekk og þannig getur fyrri bókin nýst til þess. Vinnubók fylgir báðum kennslubókunum ásamt hlustunaræfingum og kennsluleiðbeiningum á vef.

SMART

Lesbók

Lesbókin skiptist í átta mislöng þemu. Textarnir byggjast á grunnorðaförða hvers þema og er raðað upp eftir þyngdarstigi. Í lesbókinni er lögð mikil áhersla á fjölbreytt myndefni sem auðveldar nemendum að skilja textana og geta verið hvatning til munnlegrar þjálfunar.

Söngvar

Tveir söngvar eru í efninu. Þá er að finna í lesbók en einnig sem hlustunaræfingar. Söngurinn er mikilvægur til að auka máltilfinningu nemenda og hentar vel til að fá þá til að nota tungumálið. Söngur og söngtextar festast vel í minni og flestir hafa gaman af að syngja og/eða að hlusta á söng. Söngvana má finna á geisladisk sem fylgir efninu. Ekki er ætlast til þess að nemendur skilji öll orð í söngvunum.

Rím og þulur

Í rím- og þululeikjum (rím og remser) er lögð áhersla á hlustun, endurtekningu, takt og látbragð. Þetta hentar mjög vel til aukinnar færni í framburði, áherslum og orðaförðatileinkun. Rímleikir og þulur auka tilfinningu nemenda fyrir tungumálinu. Ekki er gert ráð fyrir að nemendur skilji öll orð í rímleikjum og þulum. Þeir geta lesið rímið upp t.d. í hóp með tillrifum og með réttum áherslum.

Myndasögur

Sjö myndasögur eru í lesbókinni. Myndasögur henta vel til kennslu tungumála. Myndefnið er hluti af textanum og eru verkefni því tengd bæði texta og myndum. Einnig eru í efninu tvær stuttar myndskreyttar smásögur.

Vinnubók

Í vinnubókinni er lögð áhersla á fjölbreytt verkefni. Verkefnin skiptast í lesskilningsverkefni, orðaförðaverkefni og hlustunarverkefni. Með lesskilningsverkefnum eru nemendur þjálfaðir í mismunandi lestraraðferðum. Orðaförðaverkefnin eru fjölbreytt og til þess gerð að auka orðaförða nemenda. Verkefnunum er ætlað að tryggja fjölbreytni og gefa tækifæri til þess að velja verkefni eftir áhuga og/eða færni hvers og eins. Hvort nemendur vinna öll verkefni eða hluta þeirra hlýtur þó alltaf að vera í samráði við kennara. Nokkrar hlustunaræfingar fylgja hverjum kafla og þar er lögð áhersla á mismunandi færni.

Fyrirmæli

Öll fyrirmæli í vinnubókinni eru á dönsku. Aftast í vinnubók má finna orðalista með skýringum á íslensku yfir helstu orð sem koma fyrir í fyrirmælunum.

Leikir og spil

Í vinnubók er einnig að finna vísun í leiki, spil og samtalsæfingar til útprentunar sem henta hverju þema fyrir sig. Spil, samtalsæfingar og leikir í tungumálakennslu hafa að markmiði að efla munnleg samskipti, þar sem nemendur beita tungumálinu.

Börn hafa þörf fyrir að leika sér og flest börn hafa gaman af hvers konar spilum.